

EKONOMIAREN GARAPEN, JASANGARRITASUN ETA
INGURUMEN SAILA

Ingurumen Jasangarritasuneko Sailburuordetza
Ingurumen Kalitatearen eta Ekonomia Zirkularraren Zuzendaritza

DEPARTAMENTO DE DESARROLLO ECONÓMICO,
SOSTENIBILIDAD Y MEDIO AMBIENTE

Viceconsejería de Sostenibilidad Ambiental
Dirección de Calidad Ambiental y Economía Circular

Ebazpena, 2021eko uztailaren 5ekoa, Ingurumen Kalitatearen eta Ekonomia Zirkularraren zuzendariarena, zeinaren bidez formulatzen baita Lamiakoko sistema unitarioaren gainezkatzeen araztegia eraikitzeko proiektuaren ingurumen-inpaktuari buruzko azterketaren irismen-dokumentua.

AURREKARIAK

2021eko apirilaren 22an, Bilbao Bizkaia Ur Partzuergoak eskaera bat aurkeztu zion ingurumen-organoari, Lamiakoko sistema unitarioaren gainezkatzeen araztegia eraikitzeko proiektuaren ingurumen-inpaktuaren ebaluazioari buruzko irismen-dokumentua eman dezan, Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legean xedatutakoaren arabera.

Ingurumen-organoak kontsulta-izapidea egin zuen, halaxe zehazten baita abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 34.3 artikuluan. Horren emaitza espedientean dago jasota. Era berean, izapidearen hasieraren berri eman zitzaion Bilbao Bizkaia Ur Partzuergoari.

Halaber, espedientean jasota dagoen dokumentazioa eskuragarri jarri zen Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Sailaren webgunean, horretan interesa zuen orok aukera izan zezan ingurumen-arloan egoki irizitako oharrak egiteko.

Jasotako txostenak aztertuta, egiaztatu zen ingurumen-organoak bazituela behar beste judizio-elementu ingurumen-inpaktuari buruzko azterketaren irismen-dokumentua egiteko, abenduaren 9ko 21/2013 Legeak 34.5 artikuluan dionaren arabera.

ZUZENBIDEKO OINARRIAK

Ingurumen Ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 1. artikuluan ezarritakoaren arabera, haren helburua da ingurumenean ondorio esanguratsuak izan ditzaketen plan, programa eta proiektuen ingurumen-ebaluazioa arautu behar duten oinarriak ezartzea; horrela, ingurumenaren babes-maila handia bermatuko da, garapen jasangarria sustatzeko helburuarekin.

Era berean, Ingurugiroa babesteko otsailaren 27ko 3/1998 Lege Orokorraren 42. artikuluaekin bat etorritik, ingurumen-inpaktuaren ebaluazioek era egokian bermatuko dute, beste helburu batzuen artean, plangintza-prozesuaren lehen faseetan sartzea, eta, aukerarik egokienak hautatzeari dagokionez, ingurumenean dauzkan ondorioen analisia egitea jarduerak eragindako metaketa- eta sinergia-ondorioak aintzat hartuta.

Otsailaren 27ko 3/1998 Legearen 41. artikuluan xedatutakoari jarraikiz, Euskal Autonomia Erkidegoaren esparruan gauzatu nahi diren planek eta proiektuek (publiko zein pribatu izan) ezinbestekoa izango dute ingurumen-inpaktuaren ebaluazioa, baldin eta lege horren I. eranskinen jasota badaude. Arau horren I.B) eranskinaren 2.6. epigrafean dago sartuta Lamiakoko sistema unitarioaren gainezkatzeen araztegia eraikitzeko proiektua.

Bestalde, aipatu beharra dago baliokidetzat har daitezkeela otsailaren 27ko 3/1998 Legeak arautzen duen ingurumen-inpaktuaren banakako ebaluazio-prozedura eta Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 33. artikuluan eta hurrengoetan jasota dagoen ingurumen-inpaktuaren ebaluazioa egiteko prozedura arrunta.

Abenduaren 9ko 21/2013 Lege horren 34. artikuluan xedatutakoaren arabera, ingurumen-inpaktuaren ebaluazio-prozedura arrunta hasi aurretik, proiektuaren sustatzaileak ingurumen-

organoari eskatu ahal izango dio, organo substantiboaren bidez, ingurumen-inpaktuari buruzko azterketaren irismen-agiria egiteko. Horretarako, sustatzaileak organo substantiboari aurkeztuko dio ingurumen-inpaktuari buruzko azterketaren irismena zehazteko eskaera, proiektuaren hasierako dokumentuarekin batera. Organo substantiboak, aurkeztutako dokumentazioaren egokitasuna egiaztatu ondoren, ingurumen-organoari igorriko dio, ingurumen-inpaktuari buruzko azterketaren irismen-agiria egin dezan, eragindako administrazio publikoei eta pertsona interesdunei kontsulta egin ondoren.

Azkenik, ingurumen-inpaktuari buruzko azterketaren irismena zehazteko, abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 35. artikuluan eta VI. eranskinean jasotako eskakizunak hartu dira kontuan.

Orain arte ezarritakoari jarraikiz, espedienteko txostenak aztertu dira eta honako hauek guztiak ikusi dira: 21/2013 Legea, abenduaren 9koa, ingurumen-ebaluazioari buruzkoa; 3/1998 Lege Orokorra, otsailaren 27koa, Euskal Herriko Ingurugiroa Babestekoa; 68/2021 Dekretua, otsailaren 23koa, Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duena; 39/2015 Legea, urriaren 1ekoa, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearena; eta 40/2015 Legea, urriaren 1ekoa, Sektore Publikoaren Araubide Juridikoarena; eta aplikatzekoa den gainerako araudia. Horiek horrela, bada, honako hau

EBAZTEN DUT:

Lehenengoa.– Lamiakoko sistema unitarioaren gainezkatzeen araztegia eraikitzeko proiektuaren ingurumen-inpaktuari buruzko azterketaren irismen-dokumentua egitea, ingurumen-ondorioetarako soilik, baldintza hauetan:

1. Proiektuaren ingurumen-ebaluazioaren alderdi garrantzitsuak:

Proiektuaren xedea eta deskribapena

Proiektuaren xedea da Lamiakoko sistema unitarioaren gainezkatzeen araztegi berri bat eraikitzea (aurrerantzean, SUGA), eurite handiko aldietan Bilboko Itsasadarraren ibilgura tratatu gabeko isurketa gutxiago egiteko. SUGA hori Lamiakoko gaur egungo ponpaketa-instalazioen ondoan dago, Nerbioi itsasadarraren eskuinaldean, Lamiako Ibarra deituan.

Gaur egun, Nerbioi itsasadarraren eskuinaldeko udalerrietako hondakin-uren isurketak Sestaoko Galindo hondakin-uren araztegi (HUA) bideratzen dira Lamiakoko ponpaketaren eta Nerbioi itsasadarra urpean zeharkatzen duen kolektore baten bidez. Lamiakoko instalazioetan, eurite handietan sortutako gehiegizko emariak atxikitze tanga bat dago.

Eurite handiko aldietan, SUGAK tratatuko ditu saneamendu-sare orokorrak Galindoko HUAr garraiatu ezin dituen urak; beraz, haren funtzionamendua puntuala eta etena izango da. Instalazio gehienak lurpean egongo dira.

Proiektuaren barnean, honako elementu hauek gauzatuko dira:

- Bigarren ekaitz-tanga, 25.000 m³-ko edukierakoa (Lamiako II izenekoa), gaur egungo 10.000 m³-koa (Lamiako I) osatuko duena. Eurite handiko uneetan kolektoretako ur soberakina biltzea da bi tanga horien helburua.
- Gaur egungoak baino ahalmen handiagoa izango duen ponpaketa-sistema berri bat, iristen den gehieneko emaria hustu behar izan gabe ponpatzeko gai izango dena, ezohiko egoeretan izan ezik.
- Solidoak bahetzeko sistema bat, urak ekaitz-deposituetan metatu aurretik 10 mm-tik gorako solidoak atxikitzeko.
- Hondakin-urak dekantatzeko sistema bat (dekantazio lastatua), solido esekien (SE) % 75 ezabatzea eta kutsadura organikoa (KO) % 60 murriztea ahalbidetuko duena.

Eremuaren ezaugarriak

Araztegia eraikiko den lursailaren material litologikoak –estuاريوetako lohiekin eta betegarri antropikoekin osaturiko gainazaleko deposituak– iragazkortasun txikikoak dira, haien porositatea dela eta.

Gobela ibaia eremuaren iparraldetik igarotzen da eta Nerbioi ibaian isurtzen ditu bere urak, proiektuaren eremuaren ekialdean, Udondoko dartsenan, Udondo ibaiaren ondoan. Nerbioi ibaiaren trantsizioko ur-masa eremuaren hegoaldeko muturretik igarotzen da. Azterketa-eremuan, ur-ibilgu horiek oso bideratuta daude.

Gobela eta Udondo ibaien bazterretan, hainbat errepikatze-denboratako uholde-arriskuguneak daude. Horrez gain, hauteman da Lamiakoko dartsena ibai horien lehentasunezko fluxuguneak inguratzen duela. SUGA kokatuko den lurzatia uholde-orbanetatik eta lehentasunezko fluxu-eremutik kanpo geratzen da.

Bertan dagoen landaredia espezie erruderal eta nitrofiloek osatzen dute batik bat, eta horien artean, zuhaixka- eta zuhaitz-erako formazioak ere identifikatu dira. Garrantzi berezia dute sahats-, lezkadi- eta ihitza-masek, habitat onuragarria osatzen baitute intereseko hainbat fauna-espezierentzat, hala nola koartzatxo karramarrozalearentzat (*Ardeola ralloides*) eta mokozabal arruntarentzat (*Platalea leucorodia*). Landarediari dagokionez, kokaleku horretan *Juncus acutus* espeziearen populazioak daude (Espezie Mehatxatuen Euskal Katalogoan arrarotzat katalogatzen den flora babestua). Bestalde, flora aloktono inbaditzailearen ale ugari identifikatu dira, hala nola *Cortaderia selloana*, *Dorycnium rectum* eta *Robinia pseudoacacia*.

Hezeguneen Lurralde Plan Sektorialak III. multzoan sartzen den hezegune gisa identifikatzen du Lamiako Ibarra (Kodea: A1B6_01 Lamiako ibarra / Vega de Lamiako). Gune horretan sartzen dira azterketa-eremua eta marearteko lohien gunea, BI-711 errepidearen hegoaldean daudenak.

Proiektua egin nahi den eremuaren inguruetan lurzorua kutsa dezaketen jarduerak dituzten edo izan dituzten bi lurzati daude. Dena den, lurzati horiek ez daude SUGAren eremuan eta, beraz, aurreikusitako jarduketek ez diete kalterik eragingo.

Gaur egungo ponpatze-estazioak 14.913 m²-ko okupazio-azalera du, eta proiektatutako instalazio berriek 18.000 m² inguruko azalera osagarria izango dute; horrenbestez, 32.913 m² izango dituzte guztira. Lamiako Ibarrak 189.450 m²-ko azalera du eta, beraz, instalazioek eremu horren azalera osoaren % 17,4 hartuko lukete.

Arestian deskribatutako elementuak instalatu ondoren, proiektuak Leioako Udalarekin koordinatzea aurreikusten du, ingurumena biziberritzeko eremu bat eta ibaiertzeko parke bat sortzeko, gunea babestu ahal izateko; izan ere, hura da Nerbioi ibaiaren estuarioan berreskuratu daitekeen eremu bakarra.

Aurreikusitako inpaktuak

Obra-fasean, lur-mugimenduen ondorioz sortutakoak izango dira inpaktu nagusiak. Izan ere, lur-mugimenduek uren kalitatea murriztu dezakete solido esekiak ugaritzeagatik eta istripuzko isuriengatik, eta zarata eta atmosferara egindako emisioak ere areagotu daiteke. Ekaitz-tangako indusketa-maila freatikotik behera egingo da ziur aski, eta, beraz, indusketa-ontzian azalartzen diren urak obra-gunetik ponpatu eta ibilgura edo kolektorera isuri aurretik tratatu behar dira, solido esekien karga minimizatzeko.

Instalazioaren funtzionamendu-fasean, honako hauek izango dira ondorio nagusiak: hondakin-urak aurrez tratatzeko sistematik eratorritako hondakinak sortzea, usainak jariatzea eta zaratak sortzea. Ondorio positibo gisa, proiektua gauzatzean nabarmen murriztuko dira Bilboko itsasadarraren ibilgura tratatu gabe isuritako urak, euri-aldietako gainezkatze-egoeretan.

2. Ingurumen-inpaktuari buruzko azterketaren zabalera, xehetasun-maila eta zehaztasun-maila:

Ingurumen-inpaktuaren ebaluazioari buruzko araudiaren arabera, ingurumen-inpaktuaren azterketak bete egin beharko ditu, gutxieneko edukiei eta egiturari dagokienez ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legeak 35. artikuluan eta VI. eranskinean xedatzen dituztenak.

Aurrekoarekin bat etorritik, garatzen diren apartatuek eskema metodologiko honi erantzun behar diote:

1. Proiektuaren deskribapen orokorra egitea, eta denboren joanean lurzorua eta bestelako natura-baliabideen erabilera izango duen eraginari buruzko aurreikuspena egitea. Materiaren edo energiaren isuri, emisio eta hondakin motak eta kopuruak balioestea.
2. Aztertutako aukera nagusiak azaltzea, zero aukera barnean hartuta (proiekturik ez egitea, alegia), eta hartutako irtenbidearen alde egiteko arrazoi nagusiak justifikatzea, proiektuak eragindako ingurumenaren gaineko ondorioak kontuan hartuta.
3. Ingurumen-inbentarioa eta interakzio ekologiko edo ingurumen-interakzio garrantzitsuenak deskribatzea.
4. Inpaktua identifikatzea, kuantifikatzea eta neurtzea: ebaluatuko da ea zer-nolako eragina izan dezakeen proiektuak, zuzenean nahiz zeharka, biztanlerian, giza osasunean, floran, faunan, biodibertsitatean, geodibertsitatean, lurzoruan, zorupean, airean, uretan, faktore klimatikoetan, klima-aldaketan, paisaian eta ondasun materialean (ondare historiko-artistikoa eta arkeologikoa barne), ingurumenaren gaineko ondorioak kontuan hartuta. Halaber, arreta jarriko zaio faktore guztien arteko interakzioari, proiektua gauzatu, ustiatu eta, hala badagokio, eraitsi edo bertan behera uzteko fase guztietan.
5. Proiektuaren kaltegarritasuna neurtzea. Proiektuaren kaltegarritasunaren ondorioz ingurumenean eragingo dituen ondorio kaltegarri nagusiak zehaztea, istripu larriak edo/eta hondamendi handiak gertatzeko arriskua dela eta.
6. Ingurumenean eragiten diren ondorio kaltegarriak prebenitu, zuzendu, eta, hala badagokio, konpentsatzeko aurreikusi diren neurriak zehaztea.
7. Ingurumena zaintzeko programa azaltzea.
8. Azterlanaren laburpena egitea eta ondorioak azaltzea, erraz ulertzeko moduan. Beharrezkoa bada, azterketa egitean izandako zailtasun tekniko edo informatibo berri emango da.

Oro har, abenduaren 9ko 21/2013 Legearen VI. eranskinean garatzen da zein diren ingurumen-inpaktuari buruzko azterketa garatzeko baldintzak.

Proposatzen diren jardueren eta kaltetu daitezkeen ingurumenaren ezaugarriak direla-eta, eta egindako kontsulten emaitzak ikusita, ingurumenaren gaineko eragina ebaluatzeko azterketak aipatutako atal horiek garatu beharko ditu, ondoren adierazitako zabaltasunarekin eta xehetasun-mailarekin.

2.1. Proiektuaren eta egintzen deskribapena

Ingurumen-eraginari buruzko azterketak xehetasun nahikoz jaso behar ditu bai proiektuaren deskribapen bat, bai aurreikuspenen arabera denboraren joanean sor daitezkeen eskakizunen azalpen bat, lurzorua eta bestelako baliabide naturalen erabilera dagokionez. Halaber, kalkulatu behar du jardueren ondorioz sortuko diren materia- edo energia-hondakin, jario eta emisioen mota eta kopurua, eta, zehazki, ingurumen-baldintzetan eragin garrantzitsuak izan ditzaketen ekintzak identifikatu behar ditu azterketa xehatu baten bitartez, gauzatze-fasea eta funtzionamendu-fasea aintzat hartuta.

Ingurumen-eraginen bat izan dezaketen proiektuko ekintza guztiak identifikatu behar dira, neurri babesgarri eta zuzentzaile egokienak hartzen direla bermatzeko helburuarekin.

Saihestu eta zuzendu nahi diren kalteak, bai proiektuak proposatutako jardueratik beretik, bai berezkoak zaizkion jarduera osagarri guztietatik etor daitezke, bereziki, honako hauetatik: lehendik

dauden sarbideak egokitzetik, obrarako instalazio lagungarriak eta material-hornidurak kokatu eta ezartzetik, erabili beharreko makinengatik, lurrak atera eta pilatzeagatik eta soberakinak kudeatzetik.

Jarduketa hauek guztiak xehetasun-maila nahikoarekin definitu beharko dira, proiektua gauzatzeak ingurumenean zer ondorio izan ditzakeen kalkulatzeko eta prebentzio- eta zuzenketa-neurri egokiak diseinatu ahal izateko, bermatuta hautemandako ingurumen-eraginak modu eraginkorren murriztu, desagerrarazi edo konpentsatuko direla.

Aurrekoa kontuan hartuz, eta ebaluatzen ari den proiektuaren ezaugarriak ikusita, besteak beste, honako alderdiak xehetasunez azaldu beharko dira:

- Proiektuaren eragin-eremuaren kokalekua eta mugaketa.
- Jardueraren definizioa. Eragindako azalera. Proposatutako ordenamenduaren ezaugarriak (bideak, eraikitako guneak, espazio libreak, berdeguneak eta abar).
- Lur-mugimenduak: lur-mugimenduak egiteko lanen deskribapena, egiteko modua eta, behar izanez gero, materiala bazterrera emateko eta bitarteko metaketarako aurreikuspenak. Lur-mugimenduen balantzea, eta obra-inguruneak kanpo kudeatu beharreko indusketa-lanen soberakinak zenbatzea. Soberakinak garraiatzeko aukeratu diren ibilbideak, lurrak biltegitratzeko garraioek sorrarazten dituzten ondorioak aztertuz.
- Hala badagokio, indusketetan sortutako material soberakinak lehortzeko guneen deskribapena, azken norakora bidali aurretik.
- Soberakin berriak biltegitratu beharra aurreikusten bada, kontuan hartu beharko da horretarako proiektuak 49/2009 Dekretuak, otsailaren 24koak, hondakinak hondakindegietan biltegitratuta eta betelanak eginda ezabatzea arautzen duenak, agindutakoaren arabera egin behar direla eta, beraz, Dekretu horren 26. artikuluan zehazten diren ur- eta biodibertsitate-gaieetan eskuduntza aitortzen zaien organoen txosten nahitaezko eta lotesleetatik eratorritzen diren emaitza, baldintza eta neurriak ere jaso behar direla haietan.
- Indusketa-kotak, ekaitz-tanga gauzatzeko, eta erabili beharreko eraikuntza-teknikak.
- Zerbitzu-hornidura: ur-hornidura, elektrizitatearena, gasarena, telefonia-sarea, argiteria eta abar, xehetasun nahikoaz aztertu ahal izateko, ingurumenaren ikuspegitik, aurreikusten diren trazaduren egokitasuna eta obra horietako bakoitzaren ezaugarri orokorrak.
- Non kokatuko diren obrarako instalazio lagungarriak: makineria-parkeak, lurrak eta obrarako materialak metatzeko esparruak, hormigoi-makinak eta kamioien gurpilak garbitzeko guneak, bulegoen eta langileen instalazioak eta abar. Ahal izanez gero, puntu sentikorrenetan ez da horrelako jarduerarik instalatuko.
- Obra-aldiko trafikoa, aurreikusten den trafikoaren zenbatespena eta aukeratu diren ibilbideak, zehaztuz obrek norainoko eragina izan dezaketen egungo trafikoan eta nolako eragozpenak eratorritzen diren.
- Eten eta berrezarri beharrean aurki daitezkeen zerbitzuak (elektrizitatea, ur-hornidurarako eta -saneamendurako sistemak, telefonia-sarea, gasa eta abar).
- Aurreikusten den obra-iraunaldia eta obraren plana (haren faseetako bakoitzaren iraunaldia, halakorik balego).
- Ekaitz-tanga husteko isurketa-puntua zehaztuko da.
- Eraikuntza- eta eraipen-lanetan sortzen diren hondakinak kudeatzeko azterketa, honako hauekin bat: otsailaren 1eko 105/2008 Errege Dekretua, eraikuntza- eta eraipen-lanen hondakinen ekoizpena eta kudeaketa arautzen duena; eta ekainaren 26ko 112/2012 Dekretua, eraikuntza- eta eraipen-hondakinen ekoizpena eta kudeaketa arautzeko dena.
- Obra-plana. Obraren exekuzio-epea. Jarduketaren iraupen zenbatetsia. Eraikuntza-sistemaren deskribapena; hala badagokio, aurreikusitako faseak, prozesuak edo sekuentziak xedatuko dira.

Apartatu honetako informazioarekin batera, edukiak hobeto ulertzeko beharrezkoak diren proiektuaren eskalako planoak emango dira. Proiektuaren ezaugarriei buruzko bestelako informazio grafiko baten kaltetan izan gabe, ondorengo planoak aurkeztu beharko dira:

- Egin behar diren jarduketaren oinplanoko planoak.
- Zerbitzu-sareak. Oinplanoak, sare orokorreko harguneak non izango diren zehaztuz.
- Jarduketaren eraginpean dauden zerbitzuak eta haien berrezarpena.
- Ekaitz-tanga husteko eroanbidea eta isurketa-puntua.
- Obraren instalazio lagungarriak eta haietarako sarbideak.
- Soberakindegien eta horiei loturiko azpiegituren kokapena.

2.2. Aztertutako beste aukera batzuen azalpena eta hartu den aukeraren justifikazioa

Ingurumen-inpaktuaren azterlanak barne hartu behar du ingurumenerako egokien diren hautabide teknikoki bideragarrien azterketa, eta horien konparaziozko balorazioa egin behar du, zero hautabidea edo ez jardutekoa barne. Proposatutako soluzioa justifikatu beharko da, eta jarduketaren dimentsioari eta hedadurari ez ezik, aipamena egin beharko die dauden soluzio tekniko guztiei ere.

Aukerarik onena hautatzeko, askotariko irizpideak jasotzen dituen azterketa global bat egingo da, alderdi ekonomikoak ez ezik gizarte- eta ingurumen-alorrak ere aintzat hartuta.

Alternatibak aztertzeke prozesuan, honako hauek hartuko dira kontuan, besteak beste: lurzorua okupazioa, landarediaren erasana eta lur-mugimenduak.

Hainbat alternatiba aztertu beharko dira deposituaren indusketan sortutako lur-soberakinak kudeatzeko. Ahal izanez gero, kanpotik lurra behar dituzten obretan erabiliko dira, edo inguruko betelantetan. Lur-soberakinak kudeatzeko soberakin-depositu berriak behar izanez gero, horiek kokatzeko alternatibaren azterketa bat eta aukeratutako alternatibaren justifikazioa egin beharko dira.

Gainera, irtenbide teknikoak planteatu behar dira, helburu izanik zarata, usain eta bibrazioen ondoriozko kalteak eta funtzionamendu-fasean bibrazioak minimizatzea.

Atala bukatzeko, hautatutako aukera argudiatu beharko da, eta bermatu beharko da hautatutako aukera hori teknikoki eta ingurumenari dagokionez bideragarria dela; era berean, ingurumenaren osagaiei ahalik eta gutxien eragiteko ahalegina egin beharko da.

2.3. Ingurumen-inbentarioa eta interakzio ekologiko garrantzitsuenen deskribapena

Atal honetan, ingurua deskribatu beharko da, arreta berezia jarrita elementu baliotsuetan eta proiektuko ekintzen eragin handiena jaso dezaketenetan. Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legeak xedatzen duenarekin bat etorriz, proiektua egin aurretik lekuaren egoera eta ingurumen-baldintzak aztertuko dituen txostena ere izan behar du, baita oraingo ingurumen-egoera eta ebaluatzen den proiektutik eratorritako jarduketaren ondoriozko egoera konparatzeko azterketa bat ere.

Ingurumen-inbentarioa atalez atal balioztatuko da. Balorazio horretan, elementuen garrantzi erlatiboak aztertuko da erreferentzia esparru baten barnean (tokiko mailan, eskualdekoan eta abar).

Kasu guztietan, datuak eskuratzeko iturri dokumentalak adieraziko dira, material bibliografikoak izan, norberak prestatuak edo bestelakoak.

Orokorrean, ingurumen-inbentarioaren azalpena modu laburrean egingo da, alde batera utzita ingurumen-inpaktuari buruzko ebaluazioan ekarpenik egiten ez duten azalpen orokorrak, ahal den neurrian proiektuak ingurumenean zer-nolako eragina izan dezakeen ulertzeko.

Ezertan eragotzi gabe aurretik esandakoa, proiektuaren eraginpean dagoen eremuaren ezaugarriak ikusita, ingurumen-inbentarioak honako alderdi hauek hartuko ditu barne:

- Geologia eta geomorfologia
 - Proiektuaren afekzio-eremuaren ezaugarri geologiko eta geomorfologikoak. Baldintza geoteknikoak. Interes geologiko/geomorfologikoa duten gunek, eremu eta ibilbideak identifikatzea.
- Lurrazaleko eta lurpeko hidrologia
 - Sare hidrografikoa proiektuaren eragin esparruan.
 - Akuiferoak eta interes hidrogeologikoko gunek kutsatzeko zaurgarritasuna.
 - Uren kalitatea.
- Eremu horretan dauden biozenosien eta ekosistemen deskribapena
 - Atal horretan, eraginpeko komunitateak identifikatu, eta honako hauek adieraziko dira: kontserbazio-maila, egiturazko konplexutasuna, espezie bereizgarri, enblematiko edo adierazgarriak eta abar. Kontuan hartuko da, bereziki, espezie mehatxatuak dauden, eskualde-mailan, naziokoan, Europakoan nahiz nazioartekoan.
 - Ingurumen-inpaktuaren azterketak xehetasunez zehaztuko ditu, azterketa zehatz baten bidez, proiektuaren jardueren eragindako intereseko habitat bakoitzaren eta landaredia autoktonoen masen azalera, haien osaera, kontserbazio-egoera eta balio ekologikoa.
 - Era berean, ingurumen-inpaktuaren azterketak baloratu egin beharko du eremuan interesekoa den eta/edo mehatxatuta dagoen faunarako intereseko eremurik badagoen (hazkuntza-eremuak, babeslekuak eta elikadura-guneak).
 - Eraginak pairatuko dituzten landare- eta animalia-komunitateen analisiak honako alderdi hauek jorratuko ditu:
 - Kontserbazio-maila. Egiturazko konplexutasuna. Landaretza naturala bertako espezieen ikuspuntutik; duen estaldura-mailaren ikuspuntutik deskribatu beharko da.
 - Espezie katalogatuen eta babestuen presentzia.
 - Bestelako alderdi sentikorrak.
- Paisaia
 - Inguruko paisaia-baliabideei dagokienez, paisaiaren kalitatearen eta hauskortasunaren azterketa egingo da.
- Dokumentazio grafikoa
 - Jarduketa-eremuaren ingurumen-inbentarioaren alderdi garrantzitsuenen irudi kartografikoak txertatu beharko dira, hala eskala orokorrean nola zehatuan, eta kasuan-kasuan erabili den eskala adierazi beharko dute.

2.4. Inpaktuen identifikazioa eta balorazioa

Eraginen identifikazioa, kuantifikazioa eta balorazioa ingurumen-inbentarioaren elementuen eta eraginak sor ditzaketen proiektuko ekintzen arteko interakzioaren ondorio dira. Erasanaren munta zenbatesteko, kontuan hartu behar dira proiektuak zuzenean nahiz zeharka erasango dien baliabideen kalitatea eta kantitatea. Obra-fasean eta funtzionamendu-fasean eragindako inpaktuen artean desberdinduko da.

Inpaktuen identifikazio eta balorazio hori ongi arrazoitu beharko da kasu bakoitzean, eta horretarako, Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legearen VI. eranskinean adierazitako terminologia erabiliko da. Kasu honetan, funtsean, honako hauek konparatuko dira: egungo egoera eta etorkizunekoak, neurri zuzentzaileak hartuta.

Ingurumen-inpaktuak baloratzeko erabilitako metodologiak eta balioeste-metodoak aipatuko dira. Erabilitako adierazle edo parametroak aipatuko dira, ahal den heinean oro har onartutako arauak edo azterketa teknikoak erabiliz, inpaktu mota bakoitzaren arabera muga-balioak edo gida-balioak ezartzeko.

Inpaktuak baloratzeko, proiektutik eratorritako jarduketa guztiak hartuko dira kontuan, hala nola soberakinen depositu berriak egitea (hala badagokio), soberako materialak soberakinen deposituetara eramateko trafikoa, etengabeko eta aldi baterako sarbideak, instalazio lagungarriak, lurren eta materialen aldi baterako metaketak eta abar.

Bestelakoei kalterik egin gabe, proiektuaren eta eraginpeko eremuaren ezaugarriak kontuan hartuta, ingurumen-inpaktuaren azterketak bereziki azpimarratu beharko du lurzorua okupazioarekin lotutako ingurumen-inpaktuen balorazioa eta natura-baliabideei eragindako ondorioak, landaredi natural autoktonoari, faunari eta sare hidrologikoari eragindako ondorioengatik, eta lurrazaleko uren kalitateagatik.

Hots-kutsadurak, bibrazioek eta hondakin, isuri zein emisioen kudeaketa egokiak eragin ditzakeen inpaktuak baloratuko dira, lanek iraun bitarteko epea zein ustiapen-aldia kontuan hartuta.

Zaratari dagokionez, obren eragin akustikoaren balorazioa jasoko da. Horretarako, kontuan hartu beharko dira azaroaren 17ko Zaratari buruzko 37/2003 Legean zein urriaren 16ko 213/2012 Dekretuan, EAEn hots-kutsadurari buruzkoan, obretako zaratari buruzko xedapen espezifikoak. Aintzat hartu beharko dira obrako makineriaren potentzia akustikoa, zonakatze akustikoa eta gune bakoitzean kalitate akustikoari dagokionez ezarritako helburuak.

Ustiapen-fasean, ingurumen-inpaktuaren azterketak behar bezala baloratu beharko du proiektuko ekintzetatik eratorritako eragin akustikoa, ondoan dauden eta jendea bizi den etxebizitzetik distantziak kontuan hartuta. Zaratari buruzko azaroaren 17ko 37/2003 Legean eta Euskal Autonomia Erkidegoko hots-kutsadurari buruzko urriaren 16ko 213/2012 Dekretuan ezartzen diren jarduerari aplikatu beharreko immisio-mugak izan beharko dira kontuan.

Azterketa akustikoaren emaitzak berretsi edo ezeztatu egin beharko du emisio-foku akustiko berrietarako araudian ezarritako immisioaren muga-balioak betetzen direla. Hala badagokio, azterketa akustikotik eratorritako zarata-emisioak eta bibrazioak minimizatzeko neurriak xedatuko dira.

Baliabide estetiko-kulturei dagokienez, azpiegitura hiri-paisaian sartzearen ondorioak baloratuko dira.

2.5. Proiektuaren kalteberatasuna

Istripu larri edo hondamendi adierazgarriren bat gertatzeko arriskuarekiko kaltebera izatearen ondorioz proiektuak ingurumenean sor ditzakeen kalte adierazgarrien deskribapena, azterketa eta, hala badagokio, kuantifikazioa egingo da, baita istripu edo hondamendi horiek gertatzeko arriskuarena ere. Helburu hori lortze aldera, proiektuari aplikatu beharreko arauak jarraituz egindako arrisku-ebaluazioen bitartez lortutako informazioa erabili ahal izango da.

Horrelako ezbeharrek ingurumenean sortzen dituzten kalte adierazgarriak prebenitzeko eta leuntzeko aurreikusitako neurri guztiak jaso behar dira deskribapenean, baita halako larrialdietarako proposatzen diren prestakuntzari eta erantzunari buruzko xehetasunak ere.

Atal hau proiektuari aplikatu behar ez zaiola iriztekotan, justifikazio-txostena barne hartu beharko da.

2.6. Prebenitzeko, zuzentzeko eta konpentsatzeko neurriak proposatzea

Ingurumen-inpaktuaren azterlanak ingurumen-eragin kaltegarri nagusiak ekiditeko, murrizteko, desagerrarazteko edo konpentsatzeko proposatutako neurriak azalduko ditu inguruneko elementu bakoitzerako. Espero diren inpaktuen ezaugarrien arabera proposatu eta dimentsionatuko dira neurri zuzentzaile horiek.

Inpaktuak ekiditeko eta zuzentzeko pentsatutako ekintza bakoitza xehetasunez identifikatu eta deskribatuko da, bai ekintzaren diseinu eta kokapenari dagokionez, baita kutsaduraren aurkako prozedurei, arazketari eta ingurumenaren babes generikoari dagokionez. Deskribapenak xehetasun-maila nahikoa izan beharko du hautemandako ingurumen-inpaktuak modu eraginkorrean murriztu, desagerrarazi edo konpentsatzen direla bermatzeko, exekuzio-proiektuek izan ohi dituzten atalak barne hartuta: memoria, neurketen koadroa, obra-unitateen definizioa, aurreikusitako neurri bakoitzari dagokion aurrekontuko partida eta preskripzio teknikoaren agiria, bai eta hori guztia hobe ulertzeko behar den kartografia ere. Neurri hauek obraren planean integratuko dira, eta neurriak gauzatzeko egutegi koordinatu bat proposatuko da.

Zehazki, eta aurreko ataletan eskatutako analisisien emaitzen ondorioz sartu behar diren beste neurri batzuk gorabehera, neurri prebentibo, babesle eta zuzentzaileen proiektuak neurri hauek hartu eta garatuko ditu, beste batzuen artean:

Natura-ondarea babesteko neurriak

- Obren eraginpeko eremua balizatzea, sarbide osagarriak, metatzeak eta abar barne, obrak balizatutako eremua ez gainditzeko moduan.
- Intereseko landareak eta mantendu behar diren gainerako elementuak seinalatu eta babestu egin beharko dira, haien kontserbazioa bermatu ahal izateko.
- Proiektuaren eragin-eremuan eta haren ingurune hurbilean dauden gune sentikorrenak (ondo kontserbatutako landaredia-guneak, ibilguak eta ertzak) instalazio lagungarriak kokatzeko egokiak ez diren gunetzat hartuko dira.
- Neurriak hartu beharko dira eraginpeko eremuan ager daitekeen flora aloktonoaren inbasio-prozesuak ekiditeko. Ahal den heinean, jarduketa-esparruan dauden espezie inbaditzaileak deuseztatzeko beharrezko diren neurriak hartuko dira.
- Obrak egiteko kronogramak barne hartu beharko du jarduketa nagusiak Lamiako ibarrean identifikatuta dauden hegazti limikoloen espezieen hazkuntza- eta migrazio-alditik kanpo egingo direla.

Sistema hidrologikoa eta hidrogeologikoa babesteko neurriak

- Metatze-guneak eta eremu osagarriak egoki kokatzea, zuzeneko nahiz jario bidezko erasana saihesteko itsas sisteman.
- Makina-parkeak eta instalazio lagungarriak egokitzeko neurriak (iragazgaiztea, drainatze-sarea eta abar).
- Obra-eremuetan, eta batez ere indusketa-lanetako materialekin kargatutako kamioiek ibili behar dutela aurreikusten den irtenbideetan, ibilgailuak garbitzeko instalazioak ipini beharko dira dekantazio-putzuekin konektatuta. Azterlanak azaldu beharko ditu elementu horien ezaugarriak, kokapen zehatza eta tamainaren justifikazioa.
- Ustiapen-faserako, lurzorua eta urak ez kutsatzeko hartu beharreko neurriak zehaztuko dira, hala nola hondakin-urak tratatzeko guneen iragazgaiztea eta egon daitezkeen istripuzko isuriak eta ihesak biltzeko sistema.
- Obrak Nerbioi itsasadarraren ibilgutik gertu daudenez, zuzenketa-neurri zehatzak diseinatuko dira jalkinak edo materialak ibai-ibilgura ez arrastatzeko. Horrez gain, kontrol-sistema egokiak ezarriko dira ibilguan, obrek eragin ditzaketen uhertasun-igoerak hautemateko. Neurri horien artean, ekaitz-tangaren indusketa-ontzian urak tratatzeko hartu behar diren neurriak deskribatuko dira.

Paisaian integratzea errazteko neurriak

- Zaharberritze-proiektu bat idatziko da. Proiektua egikaritzen den azalera guztietan aplikatu beharrekoa izango da proiektu hori.

- Proiektuak obrak eraginpean hartutako landare-estalki iraunkorra izateko moduko azalera guztien landare-estalkia eta sortzen diren lorategi-eremuak leheneratzea bildu beharko du. Landareztatze, inguruko baldintza bioklimatikoetara egokituta dauden eta mantentze-lanik apenas behar duten landare-espezieak erabiliko dira. Bereziki, ura ahalik eta gehien aurrezteko sistemak jarriko dira, eta ura berrerabiltzea ahalbidetzen duten sistemak sustatuko dira.
- Edozelan ere, urbanizazio-proiektuan sartzen diren eremuko espazio libreen diseinuak «Lorategi eta berdegune jasangarriak diseinatzeko eskuliburuari» jarraituko dio (Ihobe, 2017).
- Birlandaketa-proiektuak jaso beharko ditu bere memorian proposatzen diren tekniken zergatia, hautatu diren espezieak, landaketa-dentsitateak, landareen tipologia, hidroereintzen osaera eta dosiak eta lurzoru begetalaren lodiera.
- Eremuan espezie inbaditzaileak daudenez, landareztatze-proiektuaren barnean zenbait neurri txertatuko dira flora aloktonoaren inbasio-prozesuak ekiditeko, kontuan hartuz lur-mugimenduek erraztu dezaketela landare mota horien zabalkundea.

Biztanleriari egindako erasanak eta eragozpenak murrizteko neurriak

- Atmosferaren kalitatea babesteko neurrien proposamena, obra-faseko hautsen eta usainen ekoizpena barne.
- Funtzionamendu-aldian zarata-mailak minimizatzen bideratutako neurrien proposamena.
- Ustiapen-fasean usain-iturriak hautematea eta gasen arazketa egitea horiei usaina kentzeko.

Hondakinak kudeatzeko neurriak

- Obra-fasean eta ustiapen-fasean hondakinak kudeatzeko proposamena. Bilketa-, biltegiatze- eta tratamendu-sistemen deskribapena. Eraikuntza- eta eraispentan sortzen diren hondakinak kudeatzeko plana, hauekin bat: otsailaren 1eko 105/2008 Errege Dekretuaren, eraikuntza- eta eraispentan hondakinen ekoizpena eta kudeaketa arautzen duenaren, 4.1.a) artikularekin; eta ekainaren 26ko 112/2012 Dekretuarekin, eraikuntza- eta eraispentan hondakinen ekoizpena eta kudeaketa arautzekoarekin.

Energia-jasangarritasunera bideratutako neurriak

- Argi-emisioak. Instalazio berriaren argiteria-proposamenak arrazoitu beharko du kale-argiztapenaren erabilpen eraginkorra egiten duela.
- Eraikin berriek beharrezkoak diren neurriak izango dituzte energia-baliabideen arrazoizko erabilera ziurtatzeko eta energia-iturri berriztagarrien erabilera lehenesteko.

2.7. Ingurumena zaintzeko programa

Ingurumena zaintzeko programa bat eratuko da. Programa horren helburu nagusia izango da ingurumen-eraginaren azterketan finkatutako kalitate-helburuak beteko direla bermatuko duen sistema bat ezartzea, bertan adierazitako jarraibideekin eta neurri zuzentzaileekin batera.

Programaren helburuak zehaztuko dira eta, helburu bakoitzarentzat, jaso beharreko datuak, erabili beharreko metodologia, neurketa-puntuak (puntu horiek zehazki kokatzeko egoera-planoa eta krokisa barne) eta neurketen maiztasuna adieraziko dira.

Kalitate-balioak legediak zehazten dituen muga-balioen edo balio-giden arabera izango dira, edota oro har onartutako azterketa teknikoaren arabera. Hala ere, proiektuak eragindako eremuaren xehetasun eta ezaugarriek hala eskatzen badute, balio zorrotzagoak ezarri beharko dira beharrezkoa irizten den parametroetan.

Era berean, dagokion aurrekontua gehitu beharko da, behar bezainbat banakatuta, proiektuaren garapenetik eratorritako eraginaren jarraipen egokia egin ahal izateko. Proiektuari buruz eta proiektuak inguruan duen eraginari buruz jasotako datuen ondorioz beharrezkoak diren kontrolak gain, programa honek jarraian adierazitako kontrolak izan beharko ditu:

- Obrak okupatzen dituen mugak kontrolatzea.
- Landarediaren gaineko erasanak kontrolatzea.
- Mehatxupeko flora- eta fauna-espezieen gaineko erasanak kontrolatzea.
- Obrako jardunbide egokiak kontrolatzea, hauek saihesteko: hondakin-isurketak, lurzoruaren edo uren kutsadura, olio-jarioen, zementu-esneen eta lur-mugimenduen ondorioz, eta biztanleei eragozpenak sortzea, zarataren, hautsaren eta abarren ondorioz.
- Lur-mugimenduak eta indusketa-materialen kudeaketa kontrolatzea.
- Uraren kalitatea kontrolatzea sedimentazio-instalazioetatik irtetean, eta obren eraginpeko uren kalitatea.
- Zarata kontrolatzea ustiapen-fasean.
- Sortutako hondakinen kudeaketa kontrolatzea.
- Leheneratzeko lanak kontrolatzea.
- Aurreikusitako neurri prebentibo, zuzentzaile eta konpentsatzaileen efikazia egiaztatzeko beste kontrol batzuk.

Kontrol-puntuak kartografikoki islatu beharko dira.

2.8. Ingurumen-inpaktuari buruzko azterketaren laburpena

Ingurumen-inpaktuari buruzko azterketaren eta haren ondorioen laburpen-dokumentu bat idatzi beharko da, 21/2013 Legeak, abenduaren 9koak, VI. eranskinean ezarritako ezaugarriekin. Dokumentuan labor-labor eta jendeak ulertzeko moduan jaso beharko dira proiektuaren izaerari buruzko informazioa, proiektuak inguruneari eragiten dion modua, eta aurreikusitako inpaktuak saihesteko eta/edo minimizatzen proposatutako neurriak. Halaber, dokumentazio grafikoa sartzea ere gomendatzen da, batez ere, jendeari informazioa emateko.

Hala badagokio, ingurumen-inpaktuaren azterketa egitean hautemandako zailtasun tekniko edo informatiboak aipatu beharko dira.

3. Dokumentazioa aurkezteko jarraibideak

Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 39.3 artikuluan aurreikusitakoaren arabera, egiaztapen batzuk egin ondoren, organo substantiboak ingurumen-organuari bidaliko dio ingurumen-inpaktuaren ebaluazio arrunta abiarazteko eskaera eta harekin batera aurkeztu beharreko dokumentuak, hala nola proiektuaren dokumentu teknikoa, ingurumen-inpaktuaren azterketa, informazio publikoaren eta kontsulten emaitza, eta sustatzaileak egindako oharren dokumentu bat, jasotako alegazio eta txostenetako ingurumen-edukiari eta kontuan hartzeko moduari dagokionez.

Ingurumen-inpaktuaren adierazpena eskatzeko eta dokumentazioa entregatzeko, nahitaez bete beharko dira Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Sailaren webgunean horri buruz dauden jarraibideak, esteka honetan jasotzen direnak:

<https://www.euskadi.eus/informacion/tramitacion-del-procedimiento-de-evaluacion-individualizada-de-impacto-ambiental-de-proyectos/web01-a2inginp/es/>

Eskabidearekin batera aurkeztu beharreko dokumentazioa gidaliburuaren arabera egin eta aurkeztu beharko da. Gidaliburua ingurumen-organoren webgunean dago eskuragarri, esteka honetan:

https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/eia/es_def/adjuntos/GUIA-presentacion-documentacion.pdf

Bigarrena.– Ingurumen-inpaktuari buruzko azterketaren irismen-dokumentuak bi urteko epean izango du balioa, hura sustatzaileari jakinarazi eta hurrengo egunetik kontatzen hasita. Dokumentuak balioa galduko du epe hori igaro eta organo substantiboari ingurumen-inpaktuaren azterketa aurkeztu ez bazaio ingurumen-inpaktuaren ohiko ebaluazio-prozedura hasteko.

Hirugarrena.– Bilbo Bizkaia Ur Partzuergoari jakinaraztea ebazpen honen edukia.

Vitoria-Gasteiz, 2021eko uztailaren 5a.

INGURUMENAREN KALITATEAREN ETA EKONOMIA ZIRKULARRAREN ZUZENDARIA

Fdo. electrónicamente/ Elektronikoki izta.: Javier Agirre Orcajo